

Kostamus
Lesonen/Lezhev
Osa 1

1. Lesonen Ivan Feodorinpoika	Vej.L.	1
1.1. Lesonen Andrei Ivaninpoika	Vej.L.	1
1.2. Lesonen Maksim Ivaninpoika	Vej.L.	2
1.3. Lesonen Petri Ivaninpoika	Vej.L.	2
1.2.1. Lesonen Ohvo Maksiminpoika	Vej.L.	2
1.3.1. Lesonen Tit Pjortinpoika	Vej.L.	3
1.2.1.1. Lesonen Markke Afanasinpoika	Vej.L.1.	4
1.3.1.1. Lesonen Feodor Tiitanpoika	Vej.L.1.	5
1.3.1.2. Lesonen Varvara Tiitantlyttö	Vej.L.2.	5
1.3.1.3. Lesonen Petr Tiitanpoika	Vej.L.3.	5
1.3.1.4. Lesonen Iivana Tiitanpoika	Vej.L.4.	5
1.3.1.5. Lesonen Onjussa Tiitantlyttö	Vej.L.5.	5
1.3.1.6. Lesonen Iro Tiitantlyttö	Vej.L.6.	6
1.3.1.7. Lesonen Fevronia Tiitantlyttö	Vej.L.7.	6
1.3.1.8. Lesonen ? Tiitantlyttö	Vej.L.8.	7
Lesonen Jouki Onjussantlyttö	Vej.L.5.1.	7

Lesonen Outi	Kos.L.	7

		7

1. Lesonen Ivan Feodorinpoika

Vej.L.

(Ivda Feodorov)

Synt. n. 1730 Venehjärvi

Kuollut 1763 ?

Puoliso: Rugojeva ? Tatjana Gerasimantlyttö

Kos.

Synt. 1730 Kostamus

Kuollut 1763 Kostamus

Lapset: Andrei, Maksim ja Pjort

Kun olin Petrokoihin palattuani perusteellisesti analysoinut Arkangelin arkistosta saamani tiedot sekä vuoden 1782 väestoluettelon selvisi ainakin se, että joskus vuoden 1963 jälkeen, kun Venehjärvessä oli kuollut Ivda Feodorinpoika, hänen leskensä Tatjana Gerasimantlytär lapsineen oli palannut omaan synnyinkyläänsä Kostamukseen, missä hänellä oli lähisukulaisia. Lapsista mainitaan pojat Andrei ja Maksim. Isännimeksi pojille oli merkitty Ivan eikä Ivda, joka oli heidän isänsä. Ehkä on kirjurin syy, että nimi Ivda oli muovautunut nimeksi Ivan ja siksi pojista tuli Andrei Ivanov ja Maksim Ivanov. Nuorin eli Pjotr oli vuoden 1793 rippikirja mukaan heidän veljensä, mutta todellisuudessa ehkä velipuoli, kun oli syntynyt vuonna 1771 eli kahdeksan vuotta Ivdan kuoleman jälkeen.¹

Kostamus

1.1. Lesonen Andrei Ivaninpoika

Vej.L.

(Andrei Ivanov)

Synt. n. 1759.²

Kostamus v. 1793, Talo 239:

Andrei Ivanov 34. v.

Hänen veljet Maksim 30. v. ja Pjotr 21. v.

Maksim poika Afanasij 5. v.

Pjotrin vaimo Anna 24. v.³

Kostamus**1.2. Lesonen Maksim Ivaninpoika****Vej.L.**(Maksim Ivanov).⁴

Synt. n. 1763 Venehjärvi

Kuollut 07.05.1809 Kostamus

Puoliso: Irina Ivanova

Synt. 1762 Akonlahti

Lapset: Afanasij

Kostamus v. 1793, Talo 239:

Andrei Ivanov 34. v.

Hänen veljet **Maksim 30. v.** ja Pjotr 21. v.

Maksim poika Afanasij 5. v.

Pjotrin vaimo Anna 24. v.⁵**Kostamus****1.3. Lesonen Petri Ivaninpoika****Vej.L.**(Pjotr Andrejev).⁶

Synt. n. 1771

Puoliso: Anna

Synt. n. 1769

Lapset: Tit

Kostamus v. 1793, Talo 239:

Andrei Ivanov 34. v.

Hänen veljet Maksim 30. v. ja **Pjotr 21. v.**

Maksim poika Afanasij 5. v.

Pjotrin vaimo Anna 24. v.⁷

Nuorin eli **Pjotr** oli vuoden 1793 rippikirja mukaan heidän veljensä, mutta todellisuudessa ehkä velipuoli, kun oli syntynyt vuonna 1771 eli kahdeksan vuotta Ivdan kuoleman jälkeen.⁸

Väestöluettelon mukaan vuonna 1816, jolloin Andrei Ivanov ja hänen veljensä Maksima olivat jo kuolleet, heidän nuoremman veljensä **Petrin sukunimi oli Andrejev** eikä Lesev, Lesojev tai Lesoni. Vanhimmalle veljeksistä Andreille ei jäänyt perillisiä. Maksimille jäi vain poika Afanasij.⁹

Kostamus**1.2.1. Lesonen Ohvo Maksiminpoika****Vej.L.**

(Afanasij Maksimov)

Synt. n 1788 Kostamus

Kuollut ennen 1844

Puoliso: Jevdokija Leontjeva**Kej.**

Synt. 1790 Kenttijärvi

Vihitty: 07.05.1804

Lapset: Mark

Kostamus v. 1793, Talo 239:

Andrei Ivanov 34. v.

Hänen veljet Maksim 30. v. ja Pjotr 21. v.

Maksim poika Afanasij 5. v.Pjotrin vaimo Anna 24. v.¹⁰

Maksimalle jäi vain poika Afanasij, joka oli 25 vuoden ikäisenä vuonna 1812 otettu armeijaan. Senjälkeen en ole löytänyt hänestä mitään tietoja. Ehkä hän katosi armeijareissullaan, kun palvelusaika tuolloin oli peräti 25 vuotta. Häneltä jäi Kostamukseen vaimo Jevdokija, mutta lapsista ei ole vuoden 1811-1816 väestöluettelossa mitään mainintaa.¹¹

Eri tietojen mukaan Markke oli syntynyt vuosien 1809-1813 välisenä aikana. Siksi tilasin kaiken varalta ensiksi metrikkakirjat vuosilta 1808-1815. Heti seuraavana päivänä, kun sain nuo paksut kirjat työpöydälleni, vuoden 1808 kirjasta löytyi se tieto, jota olin kauan etsinyt. Luin jännittyneenä että 08.07.1808 oli syntynyt ja 15.07.1808. kastettu poika Mark, jonka isä oli Kostamuksen talollinen Afanasij Maksimanpoika. Näin selvisi, että Markke oli syntynyt Kostamuksessa ja tullut ”sieltä naapurikylästä” elämään Koivujärveen. Hänen isänsä Afanasij oli myös syntynyt Kostamuksessa, mutta isoisä Maksima ja myös isoisän isä Ivda olivat Venehjärvestä.¹²

Kostamus Talo

Tiitanvaara

1.3.1. Lesonen Tit Pjortinpoika

Vej.L.

Synt. n. 1800

1 Puoliso:

2 Puoliso: Anna Petrova Andreeva

Synt. n. 1820

Lapset: Feodor, Varvara, Petr, Joann, Anisia, Irina ja Fevronia

Kostamus, v. 1890, Talo 465

Tit Petr. Andriev 92 v.

2 vaimo Anna Petrova 54 v.

Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. Joann 27 v. Varvara 45 v. Irina 18 v. Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v.¹³

Kostamus, v. 1910, Talo 235

Leski Anna Petr. Andreeva 80 v.

Lapset (Tita) Joann 47 v. ja Irina 38 v.¹⁴

Nimi Tiita on muunnelma ristimänimestä Tiitus (ven. Tit). Nimi ei kuitenkaan todista suvun karjalaisuuden puolesta, sillä Vienan suomalaislähtöisetkin asukkaat joutuivat kastettaessa ottamaan ortodoksisia nimiä.¹⁵

Vuonna 1858 kerrotaan Tit Pietarinpoika Andreevin talossa olleen 5 miestä ja 4 työntekijää.

Vuonna 1866 6 miestä ja 4 naista, talojen lukumäärä 1, piharakennuksia 2, Peltoa n. 1a, heinämaata n. 7a, hevosia 1 lehmiä 4, lampaita 5 ja 1 vene. Elinkeinona Laukkukauppa tulot 15. Rup.¹⁶

Juveliksen kuuleman mukaan kostamuslaisen Tiitan talon asukkaat olisivat tulleet Kivijärveltä ”ennen suurta sotaa” ts. ennen vuoden 1718 tapahtumia. Kivijärven kylä perustettiin vasta vuoden 1679 jälkeisenä aikana, joten mutto on ajoitettava 1700-luvun vaihteeseen. Kivijärven varhaisimman asutuksen enempää kuin Tiitan talon asukkaiden etnisestä taustasta ei ole säilynyt tietoja.¹⁷

Samalla puolella Kostamusjärveä kuin Koivuvaara on myös Tiitanvaara. Anni Paajasten (Peksujev) muistaman mukaan vaaralla oli kaksi mökkiä. Toisessa asuivat naimattomat sisarukset Iivana ja Iro, toisessa heidän sisarensa Onjussa. Muistitiedon mukaan he olivat sukujaan Lesosia. Nähtävästi sisarusten kotitalo on ollut juuri se Tiitan talo, josta »muinaistieteellisiä tutkimuksia varten» kesällä 1886 Kostamuksessa käynyt J. W. Juvelius mainitsee:

»Pohjoispuolella Kostamuksen järveä, Makkoleenvaaran rinteellä, on kauvan aikaa sitten ollut 8 taloa, jotka kaikki paitsi yhtä (Tiitan talo) ovat hävinneet sotien aikana. Vielä näkyy mainitun talon vieressä tulensijan raunioita, joilla kasvaa lähes vuosisadan vanhoja mäntyjä.»

Toisessa kohdassa kirjaansa Juvelius kertoo, mitä oli kuullut talon asukkaiden historiasta: >>Tiitan talon asukkaat ovat Venehjärveltä ja ovat tulleet ennen suurta sotaa>>, ehkä siis jo ennen >>varassotaa>>.

Juveliuksen ilmoittamaa Makkoleenvaaraa eivät Kostamuksesta lähteneet tiedonantajani tunteneet, ei Jaakko Rugojevkaan, joka on tätä asiaa vanhoilta kysellyt. Jos Juveliuksen mainitsema »Tiitan talo» on sijainnut Tiitanvaaralla, niin hän on erehtynyt ilmiansuunnasta, koska Tiitanvaara on Kostamusjärven etelärannalla.

Tiitanvaaran eläjiä lienee ollut sekin Tiitta, josta käytettiin liikanimeä >>umettaja Tiitta» siitä syystä, ettei hän osannut sanoa k:ta.¹⁸

Koivujärvi

(Krikku Markke)

1.2.1.1. Lesonen Markke Afanasinpoika

Vej.L.1.

(Mark Afanasjev Lesojev)

Synt. n. 1808 Kostamus

Kuollut 01.09.1875 Koivasjärvi

1 Puoliso: Irina Jakovlev

Kii.

Synt. n. 1815 Kiimasjärvi

Vihitty: 24.04.1840

2 Puoliso: Filipova Matrona Andreintyttö

Kej.F.

(Matrena In)

synt. n. 1824 Kenttijärvi

Lapset: Miikkula, Kostja, Kliimo ja Pelagia

Kostamus, v. 1890, Talo 463

Leski Matrena In. Leseva 67 v.

Lapset (Markova) Nikolai 38 v. Konstantin 45 v. Klimentij 33 v. Pelagia 28 v.

Konst. v. Anna Dmitr. 39 v.

Lapset Joann 17 v. Savva 12 v. Anastasia 19 v. Irina 12 v.¹⁹

Väestörekisteri 1850 v. 25p. heinäkuuta, Arkangelin läänin, Kemin piirin, Vuokkinemen seurakunnan, Kostamuksen kylä. Perhe n:o 17 Mark Afanasinpoika Andrejev 38 v.(v. 1834 22 vuotta), Markin vaimo Matrona Andreintyttö 26 v. Marken pojat Konstantin 4 v, Andrei 2 v. ja Jegor 1 v.²⁰

Vuonna 1858 kerrotaan Mark Afanasinpoika Lesonen talossa olleen 4 miestä ja 2 työntekijää.

Vuonna 1866 3 miestä ja 3 naista, talojen lukumäärä 1, piharakennuksia 4, Peltoa n. 1,25 ha, heinämaata n. 8 ha, lehmiä 3, lampaita 2 ja 2 venettä. Elinkeinona Laukkukauppa ja kalastus, niistä saadut tulot 15. rup.²¹

Eri tietojen mukaan Markke oli syntynyt vuosien 1809-1813 välisenä aikana. Siksi tilasin kaiken varalta ensiksi metrikkakirjat vuosilta 1808-1815. Heti seuraavana päivänä, kun sain nuo paksut kirjat työpöydälleni, vuoden 1808 kirjasta löytyi se tieto, jota olin kauan etsinyt. Luin jännittyneenä että 08.07.1808 oli syntynyt ja 15.07.1808. kastettu poika Mark, jonka isä oli Kostamuksen talollonen Afanasij Maksimanpoika. Näin selvisi, että Markke oli syntynyt Kostamuksessa ja tullut ”sieltä naapurikylästä” elämään Koivujärveen. Hänen isänsä Afanasij oli myös syntynyt Kostamuksessa, mutta isoisä Maksima ja myös isoisän isä Ivda olivat Venehjärvestä.²²

Panen tähän tiedot, jotka olen saanut kerätyksi: Mark Afanasjev Lesojev, 27-vuotias, vihittiin 1-n kerran 24.04.1840 25-vuotiaan Irina Jakovlevan (Kiimasjärveltä) kanssa. Mark kuoli 01.09.1875

ollen 66-vuotias. Kirkonkirjoista poimittujen tietojen mukaan Marken isä oli Afanasi eli Ohvo. Markke oli syntynyt noin 1809-1913 tienoilla.

Jos joku on tutkinut Lesosen sukua ja saanut tietoja muualta kuin Petroskoin arkistosta, niin pyytäisin, jos niissä tiedoissa esiintyy Afanasi Lesojevin nimi, kirjoittamaan allekirjoittaneelle.²³

1.3.1.1. Lesonen Feodor Tiitanpoika

Vej.L.1.

Synt. n. 1840

Kostamus, v. 1890, Talo 465

Tit Petr. Andriev 92 v.

2 vaimo Anna Petrova 54 v.

Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. Joann 27 v. Varvara 45 v. Irina 18 v. Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v.²⁴

1.3.1.2. Lesonen Varvara Tiitantlyttö

Vej.L.2.

Synt. n. 1845

Kostamus, v. 1890, Talo 465

Tit Petr. Andriev 92 v.

2 vaimo Anna Petrova 54 v.

Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. Joann 27 v. Varvara 45 v. Irina 18 v. Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v.²⁵

1.3.1.3. Lesonen Petr Tiitanpoika

Vej.L.3.

Synt. n. 1849

Kostamus, v. 1890, Talo 465

Tit Petr. Andriev 92 v.

2 vaimo Anna Petrova 54 v.

Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. Joann 27 v. Varvara 45 v. Irina 18 v. Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v.²⁶

Kostamus Talo 23

Tiitanvaara

1.3.1.4. Lesonen Iivana Tiitanpoika

Vej.L.4.

Synt. n. 1863, Kostamus, Tiitanvaara

Kostamus, v. 1890, Talo 465

Tit Petr. Andriev 92 v.

2 vaimo Anna Petrova 54 v.

Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. Joann 27 v. Varvara 45 v. Irina 18 v. Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v.²⁷

Kostamus, v. 1910, Talo 235

Leski Anna Petr. Andreeva 80 v.

Lapset (Tita) Joann 47 v. ja Irina 38 v.²⁸

Samalla puolella Kostamusjärveä kuin Koivuvaara on myös Tiitanvaara. Anni Paajasten (Peksujev) muistaman mukaan vaaralla oli kaksi mökkiä. Toisessa asuivat naimattomat sisarukset Iivana ja Iro, toisessa heidän sisarensa Onjussa. Muistitiedon mukaan he olivat sukujaan Lesosia. Nähtävästi sisarusten kotitalo on ollut juuri se Tiitan talo.²⁹

Kostamus Talo 24

Tiitanvaara

1.3.1.5. Lesonen Onjussa Tiitantlyttö

Vej.L.5.

(Anisia)

Synt. n. 1870, Kostamus, Tiitanvaara

Lapset: Jouki

Kostamus, v. 1890, Talo 465

Tit Petr. Andriev 92 v.

2 vaimo Anna Petrova 54 v.

Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. Joann 27 v. Varvara 45 v. Irina 18 v. Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v. ³⁰

Samalla puolella Kostamusjärveä kuin Koivuvaara on myös Tiitanvaara. Anni Paajasten (Peksujev) muistaman mukaan vaaralla oli kaksi mökkiä. Toisessa asuivat naimattomat sisarukset Iivana ja Iro, toisessa heidän sisarensa Onjussa. Muistitiedon mukaan he olivat sukujaan Lesosia. Nähtävästi sisarusten kotitalo on ollut juuri se Tiitan talo. ³¹

Kostamus-järven etelärannalla kohosi Tiitanvaara, jossa asui Tiitan Onussa tyttärensä kanssa. ³²

- Tiitanvuoralla asui Onjussa eli Titouna. Hänellä kerrottiin olevan paljon kultaa. Hänen kyttyräselkä tyttärensä Jouki käveli aina paksut kultasormukset sormissa. Mistä rutiköyhillä, joilla oli vain yksi lehmä ja yksi pieni musta heponi, oli niin paljon kultaa?

Rahvas tiesi, että tämä Onjussan suku oli tullut jostain Venehjärvestä tai muusta sen puolen kylästä ja heidän sukunimensä oli Lesonen. Kostamuksessa he asettuivat vuaran rinteeseen, missä oli jo valmiita peltoja. Ruotsalaiset olivat hävittäneet tämän kylänosan. Nyt nämä uudisasukkaat alkoivat penkoa entisten talojen raunioita ja sieltä löytyi kaikenlaisia kultaesineitä. Ja eipä ihme jos Titounan väki kulki kullassa korvasta käsih suaten. ³³

Kostamus Talo 23

Tiitanvaara

1.3.1.6. Lesonen Iro Tiitantyttö

Vej.L.6.

Synt. n. 1872, Kostamus, Tiitanvaara

Kostamus, v. 1890, Talo 465

Tit Petr. Andriev 92 v.

2 vaimo Anna Petrova 54 v.

Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. Joann 27 v. Varvara 45 v. Irina 18 v. Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v. ³⁴

Kostamus, v. 1910, Talo 235

Leski Anna Petr. Andreeva 80 v.

Lapset (Tita) Joann 47 v. ja Irina 38 v. ³⁵

Samalla puolella Kostamusjärveä kuin Koivuvaara on myös Tiitanvaara. Anni Paajasten (Peksujev) muistaman mukaan vaaralla oli kaksi mökkiä. Toisessa asuivat naimattomat sisarukset Iivana ja Iro, toisessa heidän sisarensa Onjussa. Muistitiedon mukaan he olivat sukujaan Lesosia. Nähtävästi sisarusten kotitalo on ollut juuri se Tiitan talo. ³⁶

1.3.1.7. Lesonen Fevronia Tiitantyttö

Vej.L.7.

Synt. n. 1875

Kostamus, v. 1890, Talo 465

Tit Petr. Andriev 92 v.

2 vaimo Anna Petrova 54 v.

Lapset Feodor 50 v. Petr 41 v. Joann 27 v. Varvara 45 v. Irina 18 v. Anisia 20 v. ja Fevronia 15 v. ³⁷

Akonlahti

Jerimänvaara

1.3.1.8. Lesonen ? Tiitantlyttö

Kostamus, Tiitanvaara

Vej.L.8.**Puoliso: Nykänen Iivana Oleksipoika****A.Je.N.1.2.**

Malanien (Malanie Olekseini (t. Olokan) tytär Nykäni Akonlahti Jerimänvaarassa) suvusta tiedetään vielä, että hänellä oli kaksi veljeä, Iivana ja Kostja. **Iivanan vaimo oli Kostamuksesta >>ummettajan Tiitan>> tyttö;** liikanimi johtui siitä, ettei Tiitta-eikä hänen tyttärensäkään-osannut sanoa k:ta. Kostjan akka taas oli Saarijärvestä Sirkein Iivanan sisar.³⁸

Lesonen Jouki Onjussantytö**Vej.L.5.1.**

Sodan alettua Kostamuksen väki lähetettiin evakkoon sisemmälle Neuvostoliittoon. Kostamukseen jäi kuitenkin Tiihvana ja Iro Peksujeff – heistä sodan aikana Vuokkiniemessä otettu kuvakin on Virtarannan Vienan kylä kiertämässä – kirjassa.

Tiihvanan ja Iron lisäksi sinne jäi **Tiitan Onussa,** ja tämän invaliidityttö, **Jouki.** Tytöllä oli kuulemma jonkilainen pahka selässä.

Sotilaat lähtivät viemään jäljelle jääneitä ihmisiä pois Kostamuksesta. Kilometrin verran matkattuaan Onussa tapettiin jostakin syystä. **Jouki,** jota kuljetettiin erillään äidistään, alkoi kuuleman mukaan huutaa hirveästi, mikä hermostutti sotilaita.

Jouki oli ollut myös hyvä pelimanni, jota oli käytetty Kostamuksen klubilla järjestetyissä illanistujaisissa, koska tälle ei ollut tarvinnut maksaa paljon soittamisesta. Kylässä oli kuitenkin myös muitakin hyviä pelimanneja – mutta he olivat maksullisia pelimanneja. **Joukia** suosittiin siksi Petrisen Pekan ja erään Jyrkin kustannuksella.³⁹

Kivijärvi**Törsömö Talo****Lesonen Outi**

Synt. n. 1836, Kostamus, Tiitanvaara

Kos.L.**2 Puoliso: Remsu Sisso Mikinpoika****Kij.R.2.1.1.**

Lapset: Vasselei, Riiko ja Outi

Kolmas merkittävä kertoja tältä jaksolta oli **Outi Remsu,** omaa sukuaan **Lesosia,** jota miehensä mukaan kutsuttiin Sisson akaksi.

Elämän ulkoiset puitteet eivät tehneet Sisson akasta merkkihenkilöä: hän eleli köyhäisesti mökkipahasessaan pienen Törsimönjärven rannalla, vähän matkaa kylästä Latvajärveen päin.

Tiedoiltaan hän oli kuitenkin mahtavampi kuin moni muu, etevä taikojen ja loitsujen tuntija, jonka säilyttämä perinne ulottui 1700-luvun alkupuolelle saakka. Tietonsa **Outi** näet oli saanut jo pienenä tyttönä ämmöltään **Livojärven Hotolta,** joka oli syntynyt noin 1730 ja kuollut peräti 120 vuoden ikäisenä vuoden 1840 tienoilla.⁴⁰

1. **Lesonen Prokopij Iivananpoika 18 v.** Poistunut Kostamuksesta ennen 22.03.1922. (Värvätty suomalaisten toimesta).⁴¹

6. **Lesonen Aleksii Iivananpoika 31 v.** Poistunut Kostamuksesta ennen 22.03.1922. (Värvätty suomalaisten toimesta, hevonen mukana).⁴²

TARINAA LAUKKUKAUPPIAISTA

Pekka Mononen Lammulta on Kotiseutu-Uutisille, joka on Liperin—Viinijärven—Rääkkylän paikallislehti, lähettänyt mielenkiintoisen muistelon reppuri **Tahvo Lesosesta,** joka kantoi raskasta

selkäreppukaappaansa kaukaa Vienasta, nykyisin usein uutislähteissä mainitusta, silloin vielä puhtaasti karjalaisesta Kostamuksen kylästä, Suomen Pohjois-Karjalan kyliin. Näin kuului tuo tarina:

”A, helpottajapoika tulluo . . .”

Tämän vuosisadan ensimmäisellä vuosikymmenellä saattoi aueta pirtin ovi, ja sisään tulija lausahtaa:

” A, helpottajapoika tulluo, terve talole, terve ! ”

Poika, joka ovesta sisään kävi pitkine, harmaine partoineen, suuri nahkalaukku hartioilla, oli **Tahvo Lesonen**, reppuri, kotoisin Vienankarjalasta, Kostamuksen kylästä. Laukustaan, johon kangaspakka sopi leveyden puolesta suorana, hän nosteli tavaraa, jos jonkinlaista, etupäässä kankaita, pirtin pöydälle ja penkillekin niitä sujuvan leikkisällä murteella esitellen. Saattoihan siinä syntyä kaupatkin, ja syntyi ainakin piristävää vaihtelua arkipäivän kulkuun.

Sitten **Tahvo Lesosen** käynnit vähitellen harvenivat ja loppuivat kokonaan. Vanhuus kai ne lopetti. Mutta reppurit eivät silti loppuneet. Jatkamaan ilmestyi Konsta Pötsönen (Peksujeff), joka oli kotoisin samasta kylästä kuin edeltjänsäkin.

Ja nytpä alkoikin tuon ammatin nousukausi. Konsta ilmestyi syksyisin reppuineen kyliä kiertelemään kuten Lesonenkin. mutta kevään tultua siirtyi pois kotikylälleen, jossa hänellä kuului olevan jonkinlainen maatila, joka vaati isännän kotiin. Muutaman vuoden kuluttua ilmestyi Konstan eteen hevonen ja rekeen laukkuja useampia. Ja siitä liike alkoikin kehittyä niin, että vuosisadan toisen kymmenen alkaessa oli jo Pekkalan talossa, Leppälahden kylässä vuokrattu aitta keskusvarastoksi.

Kauppaa käytiin neljällä hevosella. Ajo- ja kauppamiehinä ukko-Konstan lisäksi olivat hänen poikansa Kustaa ja vävynsä Iivo Vatanen Ananias-veljineen. Määräpäivänä, noin kerran kuukaudessa, koko porukka kokoontui Pekkalan taloon juomaan, laulamaan ja remuamaan. Noina aikoina he olivat erittäin siivoja miehiä ja olivatpa myös komeita uroita.

Ensimmäinen maailmansota lopetti sitten äkkiä tämän yrityksen, eikä reppureita ole sen jälkeen kyläkuvaan ilmestynyt. Kustaa Pötsönen ja Iivo sekä Ananias Vatanen joutuivat asevelvollisina sotaan itärintamalle, ja heidän siellä kaatumisestaan oli viestin tänne tuonut vanha ja murtunut Konsta Pötsönen, joka oli vielä käynyt toimittamassa liikkeen loppuselvitykset.⁴³

Lähdeluettelo:

¹ Toivonen, Rudolf. Runonlaulaja Markke Lesonen ja hänen sukujuurensa. Karjalan Heimo, n:o 1/2002, s. 12.

² 1793 Kirkossa ja ehtoollisella käyneiden kostamukselaisten luettelo: Andrei Ivanov (Lesonen ?) 34. v. Hänen veljet Maksim 30. v. ja Pjotr 22. v. Maksimin poika Afanasij 5. v. , Pjotrin vaimo Anna 24. v.

³ Petroskoin Arkisto: Vuoden 1793 rippikirjat, Kostamus.

⁴ 1793 Kirkossa ja ehtoollisella käyneiden kostamukselaisten luettelo: Andrei Ivanov (Lesonen ?) 34. v. Hänen veljet Maksim 30. v. ja Pjotr 22. v. Maksimin poika Afanasij 5. v. , Pjotrin vaimo Anna 24. v.

⁵ Petroskoin Arkisto: Vuoden 1793 rippikirjat, Kostamus.

⁶ 1793 Kirkossa ja ehtoollisella käyneiden kostamukselaisten luettelo: Andrei Ivanov (Lesonen ?) 34. v. Hänen veljet Maksim 30. v. ja Pjotr 22. v. Maksimin poika Afanasij 5. v. , Pjotrin vaimo Anna 24. v.

⁷ Petroskoin Arkisto: Vuoden 1793 rippikirjat, Kostamus.

⁸ Karjalan Heimo, n:o 1/2002, s. 12. Toivonen, Rudolf; Runonlaulaja Markke Lesonen ja hänen sukujuurensa.

⁹ Karjalan Heimo, n:o 1/2002, s. 12. Toivonen, Rudolf; Runonlaulaja Markke Lesonen ja hänen sukujuurensa.

¹⁰ Petroskoin Arkisto: Vuoden 1793 rippikirjat, Kostamus.

¹¹ Karjalan Heimo, n:o 1/2002, s. 12. Toivonen, Rudolf; Runonlaulaja Markke Lesonen ja hänen sukujuurensa.

¹² Karjalan Heimo, n:o 1/2002, s. 12. Toivonen, Rudolf; Runonlaulaja Markke Lesonen ja hänen sukujuurensa.

¹³ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890

¹⁴ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910

¹⁵ Virtaranta, Pertti. Vienan Kansa Muistelee, Runonlaulajia ja Tietäjiä. s. 152.

¹⁶ Petroskoin Arkisto. Kostamuksen kylän väestö luettelo (pihottain) vuosilta 1858 ja 1866.

¹⁷ Virtaranta, Pertti. Vienan Kansa Muistelee. s. 152.

¹⁸ Virtaranta, Pertti 1978. Vienan Kyliä Kiertämässä, Kostamus, s. 249-250. Vammala 1978.

¹⁹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890

²⁰ Petroskoin Arkisto.

²¹ Petroskoin Arkisto. Kostamuksen kylän väestö luettelo (pihottain) vuosilta 1858 ja 1866.

-
- ²² Karjalan Heimo, n:o 1/2002, s. 12. Toivonen, Rudolf; Runonlaulaja Markke Lesonen ja hänen sukujuurensa.
- ²³ Karjala Heimo n:o 3-4/2001, s. 76.
- ²⁴ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ²⁵ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ²⁶ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ²⁷ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ²⁸ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ²⁹ Virtaranta, Pertti 1978. Vienan Kyliä Kiertämässä, Kostamus, s. 249-250. Vammala 1978.
- ³⁰ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ³¹ Virtaranta, Pertti 1978. Vienan Kyliä Kiertämässä, Kostamus, s. 249-250. Vammala 1978.
- ³² Rugojev Jaakko ja Leontjev Pauli. Kostamus, Runoa ja Proosaa, s. 52. Karjalan Kustantamo Petroskoi 1987
- ³³ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Carelia n:o 10/1993, s. 73.
- ³⁴ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ³⁵ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ³⁶ Virtaranta, Pertti 1978. Vienan Kyliä Kiertämässä, Kostamus, s. 249-250. Vammala 1978.
- ³⁷ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1890
- ³⁸ Virtaranta, Pertti 1972. Polku Sammu, Hietajärvi. s. 99. Vammala 1972.
- ³⁹ Vatanen, Mari. Haastattelu 10-11.8.2001. Haastattelija Kai Paajaste.
- ⁴⁰ Vuoristo, Sakari. Carelia 12/1991, s. 157. Iivo Marttinen kotiseutunsa Vuokkiniemen perinteen tallentajana.
- ⁴¹ Kostamuksen ja Kontokin historiasta (Petroskoin kirjasto) käänös Lilja Karvonen.
- ⁴² Kostamuksen ja Kontokin historiasta (Petroskoin kirjasto) käänös Lilja Karvonen.
- ⁴³ Karjalan Heimon n:o 9-10/1972, s. 140.